

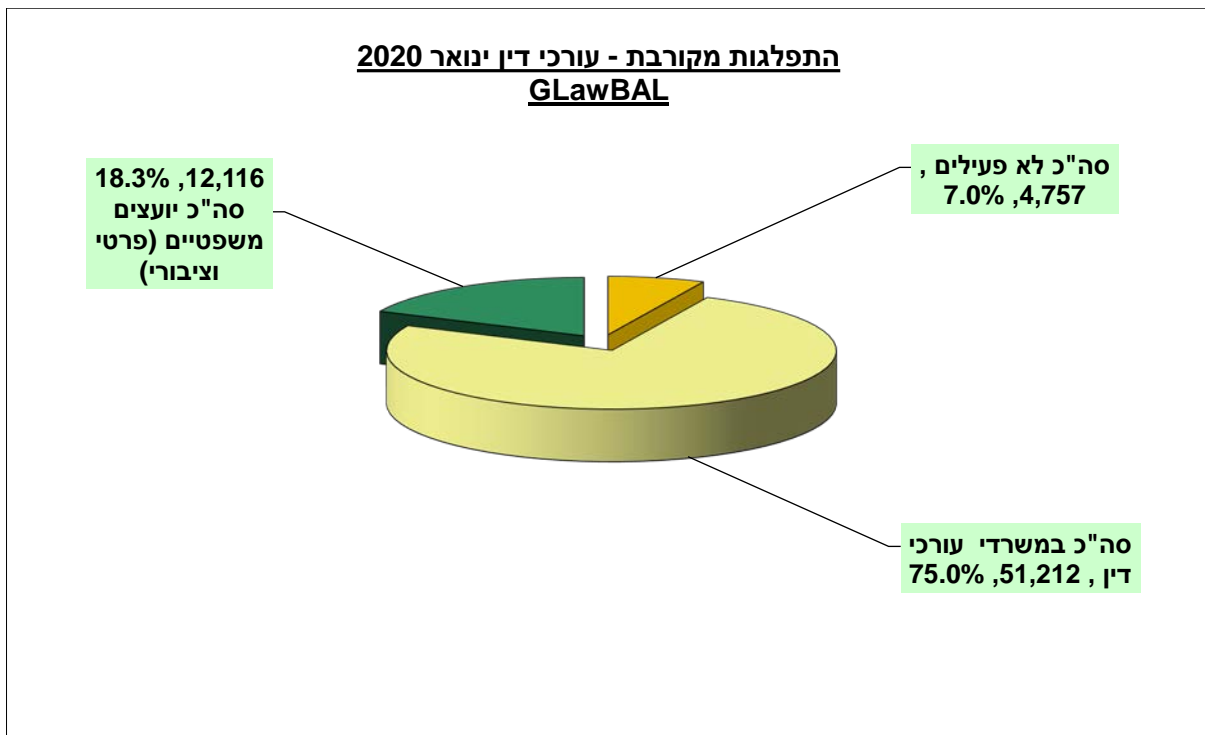

צילום מצב דמוגרפי וכלכלי ועשירונים בסקטור המשפטי - 2019 תחילת 2020

לקראת כנס לשכת עורכי הדין באילת בחודש מאי ולבקשת העיתון גלובס, פרסמנו בעיתון סקירה מעודכנת בדבר מצבו הדמוגרפי והכלכלי של סקטור עורכי הדין בישראל וכרגיל תוך השוואה לנעשה בעולם. כמו כן ולבקשת העיתון, הצגנו במאמר נוסף, את רמות ההשתכרות בסקטור בטבלת העשירונים וחלוקתם, ביצועי המאיון והאלפיון העליון וכדומה. להלן תקציר הדברים והנתונים שפורסמו. **יודגש אין בתקציר זה כדי להחליף את הסקירה השנתית שלנו אשר תפורסם בהמשך השנה. [לסקירה השנתית הקודמת הקלק כאן.](#)**

1. דמוגרפיה בקצרה

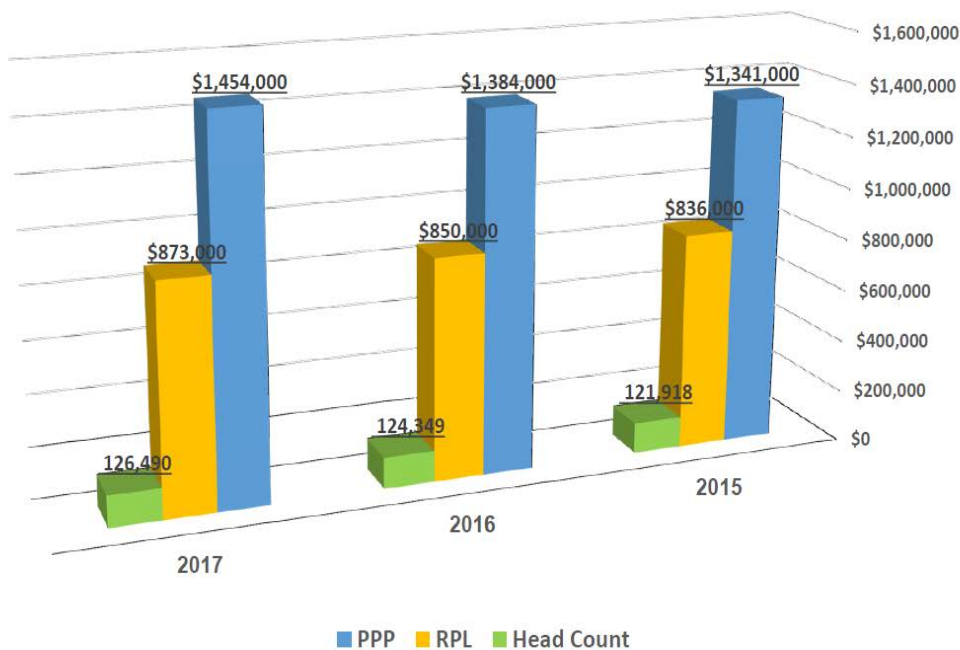
בשנת 2019 בעולם כ- 6.5 מיליון עורכי דין, בארה"ב מעל 1.3 מיליון עורכי דין. ב- 2020 מספר עורכי הדין בישראל, שהוסמכו אי פעם, חצה זה את 80,000 מתוכם פעילים כ- 70 אלף. זהו שיא עולמי הנושק למשוואה של עו"ד אחד לכ- 121 תושבים בארץ ועו"ד אחד לכ- 20 תושבים בגוש דן. הסקטור אף צעיר מאוד וכ- 70% מהפעילים בו כעורכי דין, מתחת לגיל 40. התפלגות המקורבת של עורכי הדין בסקטור עורכי הדין בישראל מוצגת מטה והיא כ- 51,200 עו"ד פעילים במשרדי עורכי דין כ- 12,100 ביעוץ המשפטי הפרטי, או הציבורי וכ- 4,600 עורכי דין מחזיקים בתעודת עורך דין אך אינם פעילים והללו בדרך כלל במשרות ניהול, רכש, ציות, רגולציה וכד'.

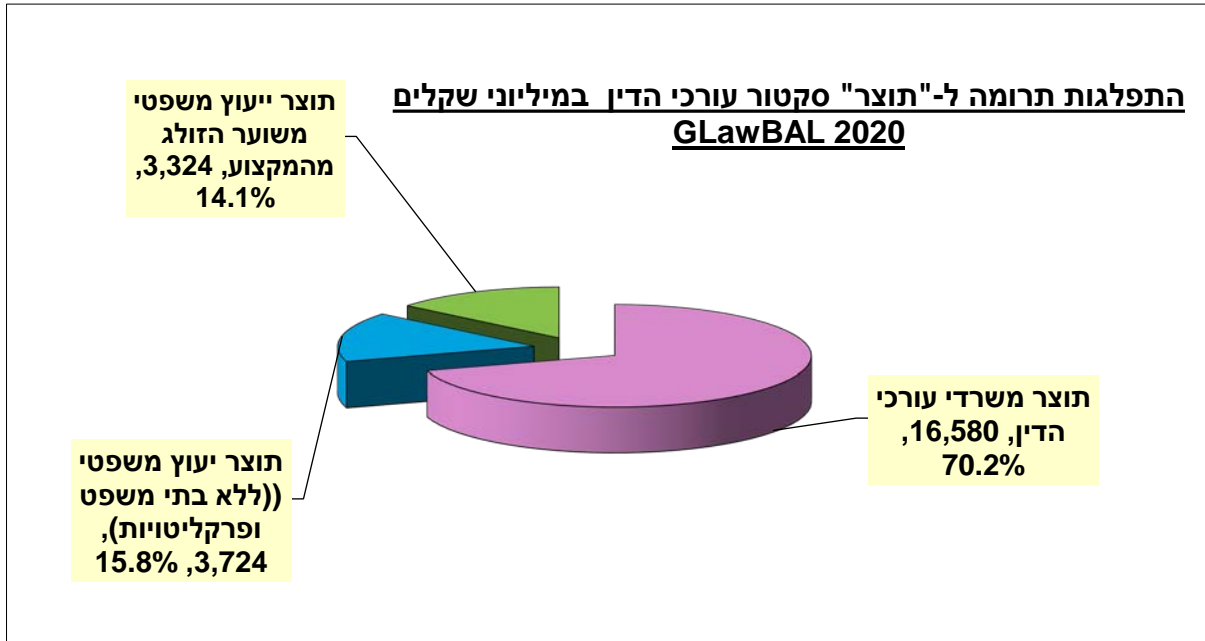

2. העולם וישראל - תמונה כלכלית בקצרה

בעולם מלאי שנתי של מעל 10 מיליארד שעות עבודה אפקטיביות של עורכי דין - כשעה וחצי לנפש לשנה. בארה"ב מלאי שנתי של מעל 2.2 מיליארד שעות עבודה אפקטיביות של עורכי דין – כ-7 לנפש לשנה. בישראל כמעט שיא עולמי של מלאי שנתי של שעות משפטיות ומעל 73 מיליון שעות עבודה של עורכי דין – כ-9 לכל נפש בשנה, או אם נרצה כ-20 שעות לשנה לכל תאגיד או אדם בוגר בין הגילאים 25 ל-65 (שכן הללו הם הצרכנים המשפטיים). הכנסתם של 200 משרדי עורכי הדין בעולם הינה מעל 140 מיליארד דולר כשל-40 משרדים הכנסה מעל מיליארד דולר. ב-200 משרדים אלו עובדים מעל 125,000 עורכי דין כשהכנסה ממוצעת לעו"ד בפירמות אלו (RPL) הינה קרוב ל-900,000 דולר בשנה והרווח השנתי הממוצע עמו הולך שותף הון הביתה (PPL) הינו כ-1.5 מיליון דולר בשנה. אם כי ישנם גם שותפים המושכים מעל 10 מיליון דולר בשנה.

התוצר השנתי במשרדי עורכי דין בישראל בתום 2019 חצה את 17.3 מיליארד השקלים. התוצר במחלקות המשפטיות (הפרטיות והציבוריות) הינו מעל 3.7 מיליארד שקלים לשנה. אך נושא המטריד מאוד את עורכי הדין היא העובדה שכמעט 3.3 מיליארד שקלים "זולגים" מהמקצוע, שסכום זה יכול לספק עבודה למעל 7,700 עורכי דין בעלי מחזור הכנסה ממוצע! שכ"ט זה זולג לפרופסיות אחרות שמציבות דריסת רגל במחוזות משפטיים ובין השאר לארגונים עסקיים שונים (כגון החברות למימוש זכויות) ו/או מתווכים ומאכרים שונים. כמו כן התקדמות הטכנולוגיה, רשת האינטרנט והרשתות החברתיות, הפכו את הידע המשפטי והמוצרים המשפטיים לזמינים, שיתופיים וזולים וגם כאן זולגת עבודה רבה מעורכי הדין או גורמת לירידה דרמטית בתעריפי שכר הטרחה.

עוד כדי לסבר את האוזן מובאת השוואה כלכלית מטה בין ביצועי 10 משרדי עורכי הדין הגדולים בארה"ב לבין עשרת הגדולים בישראל. אנו רואים כי של- 10 המשרדים הגדולים בארה"ב הכנסה הגבוהה פי 47 מהכנסתם של עשרת המשרדים הגדולים בישראל. שממוצע מספר עורכי הדין במשרד גדול פי 14 ושההכנסה משכר טרחה לשנה מעורך דין גדולה פי 3.4.

שנה	ארה"ב 10 המשרדים הגדולים במונחי הכנסה - במיליונים	ישראל 10 המשרדים הגדולים במספר - במיליונים	2019 GLawBAL שער דולר 3.7
		2,049	הכנסה מיצרפית בשקלים
פי 47	26,302	553	הכנסה מצרפית בדולרים
		205	הכנסה ממוצעת למשרד בשקלים
פי 47	2,603	55.4	הכנסה ממוצעת למשרד בדולרים
פי 14	3,246	235	ממוצע מספר עורכי דין למשרד
		0.872	הכנסה ממוצעת לעורך דין בשקלים
פי 3.4	0.802	0.236	הכנסה ממוצעת לעורך דין בדולרים

3. סקטור עורכי הדין בישראל המרובד ביותר בעולם

הריבוד בסקטור עורכי הדין בישראל ממשיך להיות חסר תקדים ביחס לעולם. מחד, מגה משרדים אשר חלקם חצו מזמן את רף 400 עורכי הדין או "בוטיקים" יוקרתיים, שלכל הללו רווחה כלכלית מרשימה ובמשרדים הטובים חוצה את רף ה-1.35 מיליון שקל מחזור הכנסה של שכר טרחה אותו מייצר עו"ד בשנה. משרדים אלו ממשיכים לגדול ו-"בולעים" משרדים ובעיקר משרדים בינוניים כשהתוצאה שכמעט 25 מהם התפרקו או מוזגו בשנים האחרונות. ומנגד, קיימים עשרות אלפי עורכי דין שמטפלים בעיקר בסוגיות של משקי בית (כגון נזיקין, תעבורה, מכר דירות וכד') החווים תחרות קשה, המביאה חלק מהם גם מתחת לרף ההיתכנות הכלכלית וערכים הפסדים כגון פחות מ-200,000 שקל מחזור הכנסה אותו מייצר עו"ד בשנה. כמוצג בתרשים בהמשך, הצגת ההכנסות השנתיות של משרדי עורכי הדין בישראל (וכמקובל בעולם) הינה בארבע רמות של הכנסה במשרדי עורכי דין בעלי מופע פעילות מגוון (שאינם משרדי בוטיק). ורמה אחת במשרדי הבוטיק (משרד בוטיק מוגדר כמשרד בו מעל 85 אחוזים מהפעילות בתחום אחד). ההכנסות משקפות הכנסות משכר טרחה בלבד ללא מע"מ, הוצאות לקוח או שכר טרחה שאינו בכסף.

כמוצג בתרשים, קיימת הלימה בין תחומי העיסוק של המשרד, מיצובו ורגישות לקוחותיו למחיר, לבין הכנסותיו השנתיות. במשרדים שעיסוקם בעיקר משקי הבית והתחומים המוצגים בשכבה הנמוכה בתרשים, ההכנסה למשרת עו"ד לשנה נעה בין כ-88 אלף ש"ח לשנה לעו"ד לבין כ-344 אלף ש"ח לעו"ד לשנה. ההכנסות ברובד זה של משרדים שהינן על סף ההיתכנות הכלכלית משקפות את הבעיה המרכזית של התחרות בסקטור ושרירותם של חלק לא קטן ממשרדים אלו.

בקבוצה השנייה, בה ההכנסה לעו"ד נעה בין כ-345 אלף ש"ח למשרת עו"ד לשנה ל-557 אלף ש"ח למשרת עו"ד לשנה. בקבוצה זו משרדים בהם פעילות במיצוב גבוה יותר עבור משקי הבית ופעילות ללקוחות מסחריים בהם חברות קטנות וכיוב'. כמו כן יש משקי בית שלמדו שסוגיות העולות כדי עסקאות קריטיות בחייהם, הם מעדיפים להפקיד במשרדים להם רמת מיצוב וכן וותק גבוהים יותר, הגם שיכול להיות שעו"ד צעיר יותר יהיה מוכשר ומנוסה בתחום הליווי המבוקש ובמרבית המקרים יהיה זמין ומעורה יותר עבור הלקוח. לקבוצה השלישית, בה ההכנסה לעו"ד נעה בין כ-558 אלף ש"ח למשרת עו"ד לשנה לכ-891 אלף ש"ח למשרת עו"ד לשנה, משתייכים רוב המשרדים הגדולים והבינוניים, בהם פעילות מסחרית, תיקי ליטיגציה/מקרקעין מורכבים, פעילות חדלות פירעון, פעילות שוק הון, התמחויות מיוחדות וכד'. כאן יהיו מרבית המשרדים הגדולים והבינוניים בסקטור ובוטיקים שונים.

לא רבים המשרדים בקבוצה הרביעית בה נעה ההכנסה בין 891 אלף ש"ח למשרת עו"ד לשנה לכ-1.39 מיליון ש"ח למשרת עו"ד לשנה כך לדוגמא רק 6 משרדים גדולים מבין 20 המשרדים הגדולים בהצליחו בשנת 2019 לעבור את רף ההכנסה של 1 מיליון ש"ח לעו"ד (מיעוט אף חצה את הרף של 1.25 מיליון ש"ח לעו"ד). בקבוצה ייחודית זו מספר משרדים בעלי פרופיל התמחויות יוקרתי, שירות ללקוחות חו"ל, משרד בחו"ל וכד'.

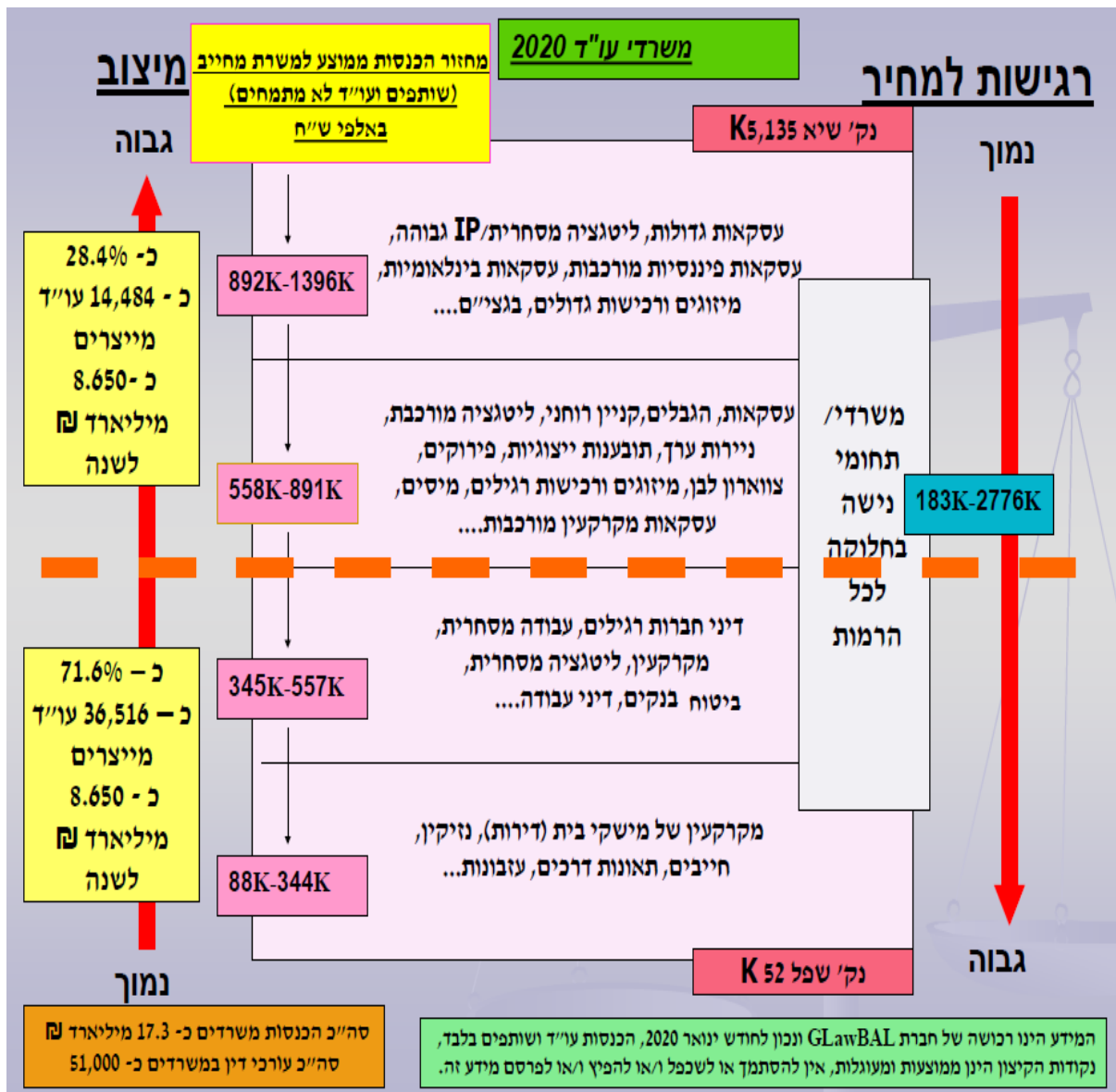
השונוות בקבוצת הבוטיקים גדולה ונעה בין כ-183 אלף ש"ח למשרת עו"ד לשנה לכ-2.78 מיליון ש"ח למשרת עו"ד לשנה. נתונים מעניינים נוספים הינם נקודות השיא והשפל, בנק' השפל מחזור הכנסה שנתי מגוחך של כ-52 אלף ש"ח למשרת עו"ד לשנה מול נק' שיא שלא הייתה מביישת משרדים בחו"ל של כ-5.13 מיליון ש"ח

אין לעשות שימוש להפיץ או לשכפל או לצלם מסמך זה או חלקו ללא אישור

אין להסתמך או לראות באמור במסמך זה כייעוץ או חוות דעת מקצועית

למשרת עו"ד לשנה. לשיאים אלו מגיעים רק בוטיקים ייחודים בתחומי מס, הון משפחתי, תחומי נזיקין מיוחדים, קניין רוחני בתחום הגבוה ותיקים בינלאומיים וכיוב' ועוד. חשוב לציין שאין בערכי ההכנסה כדי ללמד על משיכותיהם של השותפים הנגזרים ממבנה השותפות ושולי הרווח. פערים אלו כמובן מוצאים ביטויים בהבדלים העצומים בין שכר עורכי דין שכירים במשרדים מצליחים לבין הללו שפחות. פער העשוי להתחיל לדוגמא מכפי- 2 בשנה הראשונה (בין כ- 7,000 ₪ ברוטו לחודש למעל 14,000 ₪ ברוטו לחודש) ועד פי 3.5 בשנים מתקדמות כגון שנה חמישית עד שביעית (בין כ- 11,000 ברוטו למעל 35,000 ברוטו לחודש). **ראה בהמשך את ניתוח העשירונים ובאתר הבית שלנו סקרי שכר.**

4. משיכות השותפים

גדול עוד יותר הפער ברמת השותפים ומטה טבלת משיכות השותפים הממוצעות נכון לתחילת 2020.

שותפים במשרדי עורכי דין ממוצע משיכות חודשיות בשקלים חדשים (לא שכר ברוטו)

רמה	שותף	שנות וותק בממוצע	ממוצע משרדים קטנים	ממוצע משרדים גדולים ובינוניים/בוטיקים יוקרתיים
1	שותפי חוזה/שיתוף בתיקים	8-11	13,450 - 20,150	31,250 - 46,400
2	שותפים זוטרים/שיתוף בתיקים/שותפים במשרדים קטנים	11-14	15,300 - 27,900	37,750 - 59,150
3	שותפים דרג שלישי/שותפים בבוטיקים/שותפים ובעלי משרדים קטנים	13-17	17,300 - 37,200	51,650 - 83,050
4	שותפים דרג שני/שותפים בבוטיקים/בעלי משרדים קטנים	15-20	24,350 - 48,400	71,500 - 108,300
5	שותפים דרג ראשון/בעלי בוטיקים/בעלי משרדים קטנים ייחודיים	מעל עשרים	32,500 - 65,900	91,800 - 151,600
6	שותפים בכירים/בעלי בוטיקים	מעל עשרים		137,250 - 256,950
7	שותפים בכירים ביותר/בעלי בוטיקים יוקרתיים	מעל עשרים וחמש		מעל 256,950
8	שותף מייסד/שותף בכיר ביותר/בעלי בוטיקים יוקרתיים ביותר	מעל עשרים וחמש		מעל 383,500

מבוסס על סקרי השכר של חברת GLawBAL, הנתונים ממוצעים, מנורמלים ונכונים לחודש מרץ 2020

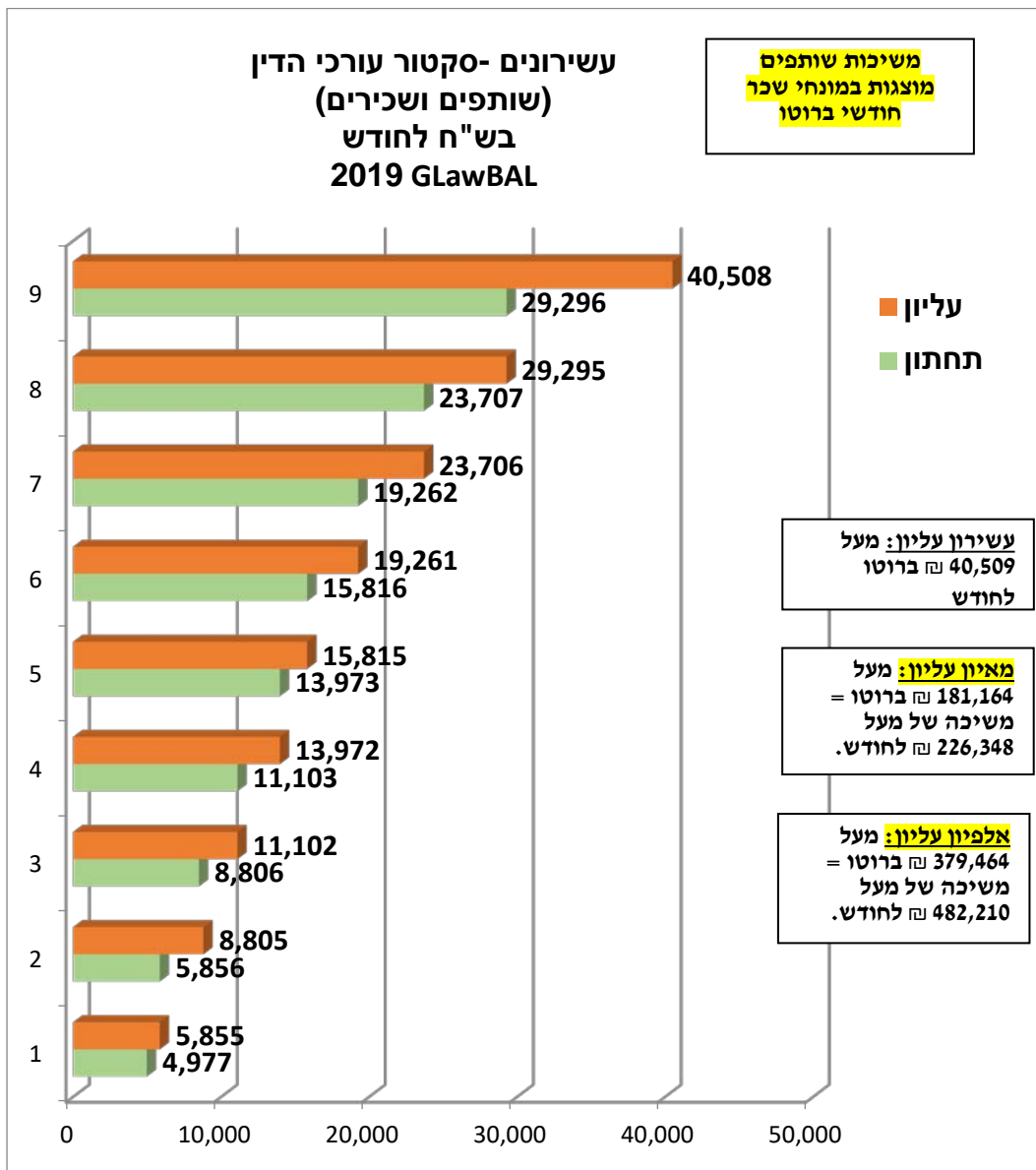
הנתונים כוללים משיכות מרווחי המשרד כולל בונוסים אך ורק מפעילות משפטית

5. חלוקת סקטור עורכי הדין לעשירונים 2019

רמות ההשתכרות בסקטור עורכי הדין בעשירונים מוצגות בגרף מטה ובטבלה אשר לאחריה.

1. כל עשירון מונה כ- 6,500 עורכי דין.
2. הניתוח אינו כולל עורכי דין אשר אינם מועסקים כעורכי דין.
3. מונחי השתכרות ברוטו, מייעוץ משפטי ואינו כולל כל תשלום ו/או זכות נלווים, כגון אופציות אצל יועמשיים, או תשלומים נוספים לרבות קצבאות למינן.
4. לשם מכנה משותף זהה, תורגמו משיכות השותפים במשרדים לערכי שכר ברוטו.

6. ניתוח ההתפלגות לעשירונים

1. בעשירון התחתון נמצא את הרוב התחתון "והאומלל" ביותר בסקטור שרובו המכריע היו עורכי דין צעירים במשרדים קטנים שכמעט כולם יימצאו בפריפריה. עשירון זה היו תמונת המראה המובהקת ביותר של התחרות המאוד קשה הקיימת בסקטור עורכי הדין. שכר ברוטו כאן מתחיל באזור שכר המינימום 4,977 ברוטו לחודש ועד 5,855 ברוטו לחודש.

2. גם ערכי ההשתכרות בעשירון השני נמוכים יחסית ונעים בין 5,856 ברוטו לחודש ועד 8,805 ברוטו לחודש. לעשירון זה מצטרפים כבר כמעט כל עורכי הצעירים במשרדים הקטנים במרכז ובפריפריה ומעט מחבריהם הותיקים יותר במשרדים הקטנים, חלק לא מבוטל מהשכירים הצעירים בייעוץ המשפטי של הסקטור הציבורי ואף חלק מהשכירים הצעירים בייעוץ המשפטי בסקטור הפרטי אך בעיקר בחברות קטנות. בעשירון זה אנו מוצאים גם שותפים צעירים מאוד (שותפי חוזה או תיקים) במשרדים קטנים מאוד ובעיקר בפריפריה.

3. צירוף העשירון השלישי, המתחיל ברף תחתון של 8,806 ברוטו לחודש, מביאנו כמעט לשליש מעורכי הדין הפעילים בסקטור והללו משתכרים מתחת ל- 11,102 ברוטו לחודש. לעשירון זה מצטרפים כבר כל עורכי הצעירים במשרדי עורכי הדין הקטנים בכל הארץ וגם רבים מהותיקים יותר בוותק של עד 4 ו- 5 שנים. כאן כבר יהיו חלק מעורכי הדין הצעירים מאוד במשרדים הבינוניים, כמו כן כל השכירים הצעירים בייעוץ המשפטי של הסקטור הציבורי ואף כאלו ותיקים יותר בוותק של 2-3 שנים. שכירים צעירים בייעוץ המשפטי בסקטור הפרטי בחברות קטנות ואף מעט בחברות בינוניות וכן עוד שותפי חוזה ושותפי תיקים צעירים מאוד במשרדים קטנים.

4. הרף העליון של העשירון הרביעי היו 13,972. לעשירון זה מצטרפים מרבית עורכי הדין בוותק הבינוניים במשרדי עורכי הדין הקטנים בפריפריה ואף במרכז. עורכי דין צעירים במשרדים הבינוניים ועורכי דין צעירים מאוד במשרדים הגדולים והבוטיקים היוקרתיים. כאן יימנו מרבית עורכי הדין השכירים בוותק של 2-3 שנים שאינם מנהלים, בסקטור הציבורי. עוד כמעט כל השכירים הצעירים בייעוץ המשפטי בסקטור הפרטי ויותר שכירים בוותק של 2-4. וכן בעשירון זה נמצא עוד שותפים צעירים במשרדים קטנים אשר בקבוצה זו כבר נראה גם שותפי הון בעלי משרדים קטנים אשר למרות הקמת משרד ונטילת כל הסיכונים נשארים בסוף החודש עם ערכי שכר שפחותים מ- 14,000 ברוטו לחודש.

5. הרף התחתון בעשירון החמישי היו 13,973 ברוטו לחודש והרף העליון היו 15,815 ברוטו לחודש. השכר החציוני של הסקטור שלמעשה כ- 32,500 לערך עורכי דין משתכרים מעליו. גם אם שכר חציוני זה גבוה כפי שתיים מהשכר החציוני בכלל האוכלוסייה (כ- 7,450 ברוטו) ובכ- 40% מעל השכר הממוצע במשק (כ- 11,000 ברוטו) יש לזכור כי ההשוואה לממוצע כלל האוכלוסייה אינה במקומה, שכן עורך דין רוכש השכלתו בשנות לימוד רבות שבגינן גם קיים החזר השקעה העולה לא מעט. לעשירון זה הצטרפו כמעט כל עורכי הדין בוותק הבינוניים במשרדי עורכי הדין הקטנים בכל הארץ. עורכי דין

בוותק של 2-4 במשרדים הבינוניים ואף כמעט כל עורכי הדין הצעירים ביותר במשרדים הגדולים והבוטיקים היוקרתיים. כאן גם עורכי דין ותיקים יותר בוותק של 3-5 שנים שאינם מנהלים, בסקטור הציבורי ואף מנהלים זוטרים בסקטור הציבורי. כאן שכירים ותיקים יותר בייעוץ המשפטי בסקטור הפרטי בשנים 3-5. ובקבוצה זו כבר אנו נראה עוד שותפי חוזה במשרדים קטנים גם יותר שותפי הון בעלי משרדים קטנים גם במרכז.

6. הרף העליון בעשירון השישי מתרחק כבר ל- 19,261 ש' לחודש. בשערי עשירון זה מצטרפים כמעט כל עורכי הדין הבכירים במשרדים קטנים, עורכי דין בוותק של 3-5 שנים במשרדים בינוניים ואף בחלק מהגדולים. שכירים יותר ותיקים בסקטור הציבורי ואף מנהלים זוטרים, שכירים בוותק של 4-6 בייעוץ המשפטי של הסקטור הפרטי שאינם מנהלים ואף מעט יועצים משפטיים של חברות קטנות ביותר ובעיקר בסגמנטים תעשייתיים בהם משולם ליועצים משפטיים, שכר נמוך. בקבוצה זו עוד ועוד שותפים במשרדים קטנים ואף בעלים של משרדים קטנים, אשר עיסוקם המרכזי הינו מתן שירות מגוון למשקי הבית.

7. המשרע בעשירון השביעי נע בין 19,262 ש' ברוטו ל- 23,706 ש' וכולל שכירים בוותק הבינוניים ויותר במשרדים בינוניים וגדולים ובוטיקים שונים בשנת וותק של 4-6. שכירים ותיקים יותר בסקטור הציבורי שאינם מנהלים בשנות וותק 4-7 וגם מנהלים אך מרביתם זוטרים. לכאן יצטרפו שכירים בוותק ביניים בסקטור הפרטי ועוד יועצים משפטיים של חברות קטנות וכמובן עוד שותפים במשרדים קטנים הן בפריפריה והן במרכז.

8. הרף העליון של העשירון השמיני הינו 29,295 ש'. בעשירון זה כמעט ואין שכירים במשרדים קטנים או שכירים צעירים, או בוותק הבינוניים, בייעוץ המשפטי של הסקטור הפרטי ושאינם מנהלים גם אם זוטרים. בעשירון זה שכירים בכירים טרם השותפות במשרדים בינוניים וגדולים ובוטיקים שונים ואף מספר קטן של שותפי חוזה במשרדים אלו. כאן כבר פרקליטים ועורכי דין בכירים בייעוץ המשפטי הציבורי בתפקידי ניהול יותר זוטרים. כאן מנהלי תחומים ומחלקות בייעוץ המשפטי הפרטי בחברות ביניים ויועצים משפטיים בחברות קטנות. בקבוצה זו נוכחות דומיננטית של בעלי משרדים קטנים אשר תמהיל לקוחותיהם כולל גם משקי בית וגם לקוחות מסחריים קטנים או בוטיקים שאינם ייחודיים או יוקרתיים.

9. הרף העליון של העשירון התשיעי הינו 40,508 ש'. בעשירון מעט שכירים ותיקים במשרדים בינוניים וגדולים אשר טרם הפכו לשותפים. כאן יהיו מרבית הבכירים והמנהלים בייעוץ המשפטי הציבורי. עוד נמנה בעשירון זה שכירים מנהלים בייעוץ המשפטי הפרטי של חברות גדולות ויועצים משפטיים של חברות קטנות בתחומים מצליחים, או חברות ביניים. בעשירון זה רבים משותפי החוזה ומעט שותפי הון זוטרים במשרדים הבינוניים ובעלי משרדים קטנים בעל אפיון יותר מסחרי או מיוחד מחבריהם בעשירון השמיני.

10. העשירון העשירי והעליון הינו בשונות גדולה ומתחיל בשכר של 40,509 ₪ לחודש. בעשירון זה נמצאים כל שאר כ- 6,500 עורכי הדין אשר לא נמנו בעשירוני הקודמים. בעשירון זה, למעט חריגים מיוחדים, אין שכירים במשרדי עורכי דין, ישנם כמה עשרות פרקליטים ויועצים משפטיים בסקטור הציבורי וכמה מאות יועצים משפטיים ראשיים או סגניהם בסקטור הפרטי. עשירון זה מכיל את כל יתרת שותפי החוזה במשרדים הגדולים והבוטיקים ולמעשה את כל שאר השותפים אך בשונות גדולה מאוד ביניהם.

11. השונות הגדולה בעשירון העליון מחייבת אותנו להציג גם את המאיון העליון אשר הרף התחתון שלו עומד על 181,164 ₪ לחודש במונחי ברוטו (שהמשיכה הינה כ- 226,348 ₪ לחודש). כ- 650 עורכי דין מרוויחים מעל סכום זה. בקבוצה זו רק שותפי הון במשרדי עורכי דין בינוניים וגדולים ובוטיקים שונים וכמעט רובה המוחלט של קבוצה זו ממוקם במרכז הארץ או בערים ירושלים וחיפה.

12. ניתוח רמות ההשתכרות של האלפיון העליון של סקטור עורכי הדין, אינו בעל מובהקות סטטיסטית מלאה, הן בשל השונות והן בשל גודל הקבוצה (כ- 70 עורכי דין). יחד עם זאת ובאופן מקורב נוכל לקבוע כי הרף התחתון של האלפיון העליון עומד על כ- 379,464 ₪ לחודש במונחי ברוטו המשקף משיכה חודשית של 482,210 ₪ לחודש. עו"ד זלמנוביץ מציין, חשוב מאוד להדגיש כי אלפיון זה מרחיק גם לרמות יותר גבוהות, אך הרף התחתון שלו עדיין נמוך בכרבע מהרף התחתון של האלפיון העליון באוכלוסייה כולה העולה מעל ל- 600,000 ₪ לחודש. כמו כן נציין כי ערכי משיכה של שותפים בכירים בארה"ב יכולים להגיע בקלות לפי 9 ויותר מהאלפיון העליון שלנו...

עשירון	רף תחתון	רף עליון	וותק	משרדים (ראה פירוט)	ייעוץ משפטי פרטי/ציבורי
1	4,977	5,855	צעירים עד שנתיים	משרדים קטנים בעיקר בפריפריה	
2	5,856	8,805	צעירים עד שנתיים ומעט וותק ביניים	משרדים קטנים	צעירים בייעוץ המשפטי הציבורי ומעט בייעוץ הפרטי
3	8,806	11,102	צעירים עד שנתיים, וותק ביניים	משרדים קטנים ובינוניים	צעירים/וותק ביניים בייעוץ המשפטי הציבורי וצעירים בייעוץ המשפטי הפרטי
4	11,103	13,972	צעירים עד שנתיים, וותק ביניים	משרדים קטנים ובינוניים ומעט גדולים	וותק ביניים בייעוץ המשפטי הציבורי, וצעירים ומעט וותק ביניים בייעוץ המשפטי הפרטי

וوتק ביניים בייעוץ המשפטי הציבורי, צעירים/ וותק ביניים בייעוץ המשפטי הפרטי	משרדים קטנים ובינוניים ומעט גדולים	מעט צעירים וותק ביניים מעט שותפי חוזה ושותפים	15,815	13,973	5
וوتק ביניים בייעוץ המשפטי הציבורי שאינם מנהלים, מעט צעירים/ וותק ביניים בייעוץ המשפטי הפרטי	משרדים קטנים ובינוניים ומעט גדולים ובוטיקים שונים	וوتק ביניים, בכירים, שותפי חוזה ושותפים	19,261	15,816	6
וותק ביניים וותיקים בייעוץ המשפטי הציבורי חלקם מנהלים, וותק ביניים בייעוץ המשפטי הפרטי ויועמשי"ם של חברות קטנות	משרדים קטנים ובינוניים וגדולים ובוטיקים שונים ויוקרתיים	וותק ביניים, בכירים שותפי חוזה ושותפים	23,706	19,262	7
וותיקים ומנהלים בייעוץ המשפטי הציבורי, וותק ביניים ובכיר בייעוץ המשפטי הפרטי ויועמשי"ם של חברות קטנות ובינוניות	משרדים קטנים ובינוניים וגדולים ובוטיקים יוקרתיים	בכירים שותפי חוזה ושותפים	29,295	23,707	8
בכירים ומנהלים בייעוץ המשפטי הציבורי, בכירים בייעוץ המשפטי הפרטי ויועמשי"ם של חברות קטנות ובינוניות	משרדים קטנים ובינוניים וגדולים ובוטיקים יוקרתיים	בכירים שותפי חוזה ושותפים	40,508	29,296	9
כמה עשרות מנהלים בייעוץ המשפטי הציבורי, יועמשי"ם של חברות בינוניות וגדולות	משרדים בינוניים וגדולים ובוטיקים יוקרתיים	בכירים ושותפים	ומעלה	40,025	10

לסיכום, על פי המוצג ובפרט מבחן השכר החציוני, מקצוע עריכת הדין עדיין מספק עתיד תעסוקתי עדיף על פני מקצועות אחרים. יחד עם זאת השונות הגדולה בסקטור עורכי הדין הנגזרת מאופי המקצוע וגוונו והתחרות בו, מייצרת הבדלים תהומיים בין רבדיו של הסקטור.

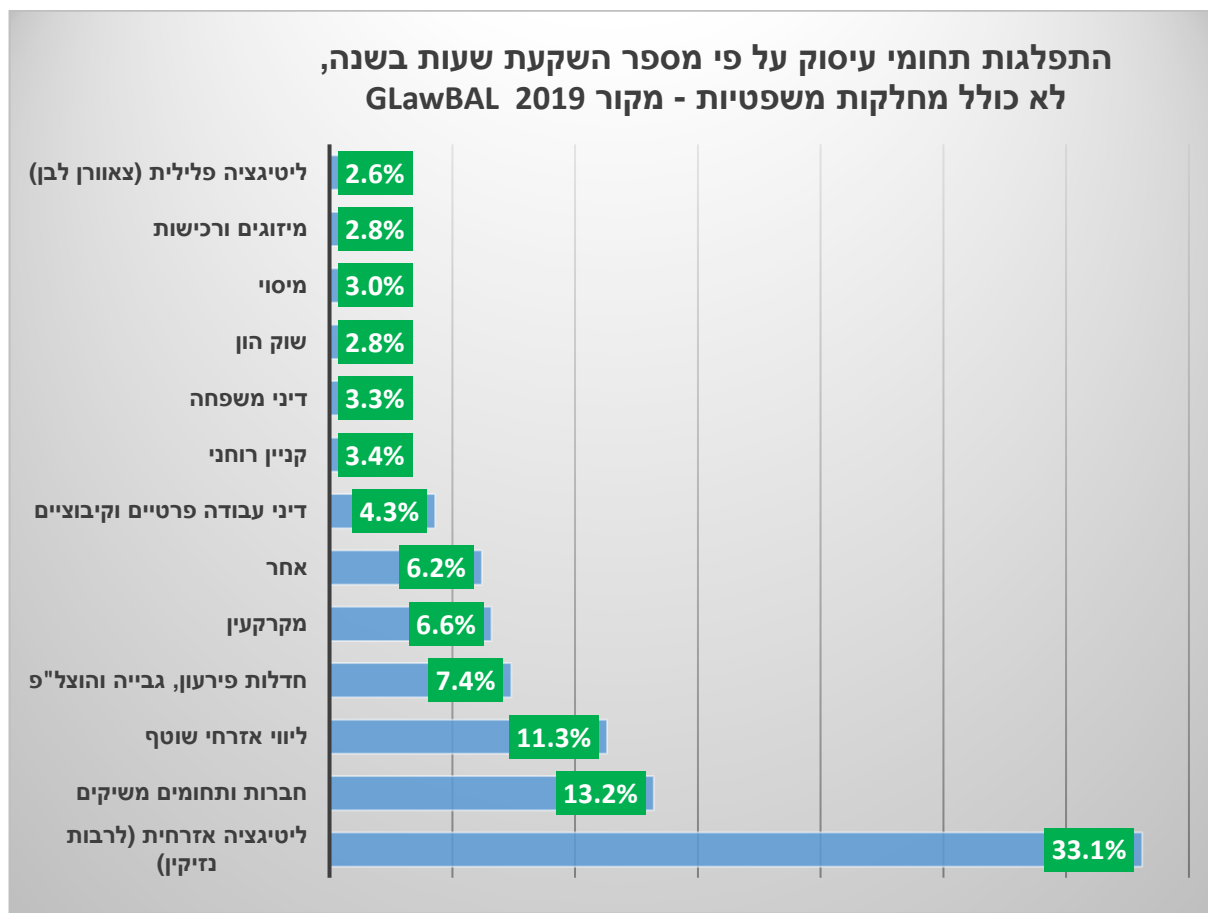
עוד נדגיש כי בחירת מסלול הקריירה בתחילת הדרך עשוי לקבוע היכן יהיה עורך הדין בסופה. כך לדוגמא, שני סטודנטים בעלי הישגים זהים בלימודים מאותו מוסד לימוד, עשויים למצוא עצמם במרחק של מספר עשירונים זה

מזה והפרש עצום בהכנסתם, עת אחד לדוגמא יחל דרכו בייעוץ המשפטי הפרטי בחברות גדולות ומצליחות בשאיפה להגיע לתפקיד היועץ המשפטי ויתמקם בקלות במקום טוב בעשירון העליון, או בוודאי יתקדם לתפקיד שותף בכיר במשרד בינוני או גדול או בוטיק יוקרתי ואז מובטח מקומו במאיון העליון. באותה עת מקום בו הסטודנט האחר לדוגמא, יפנה למסלול שכיר במשרד קטן או לתפקיד שאינו ניהולי בייעוץ המשפטי בסקטור הציבורי, הרי ברוב המקרים גם בשיא הקריירה הוא ידשדש בין העשירון הרביעי לשביעי וישתכר פחות עשרות רבות של אלפי שקלים בחודש ואף יותר, מתברו לספסל הלימודים.

7. התפלגות תחומי עיסוק משפטיים בישראל

להלן התפלגות בתרשים ובטבלה מטה, תחומי העיסוק של עורכי הדין במשרדים, בשעות שנתיות ובאחוזים ונכון לשנת 2019. הערכים מחושבים לפי דרגת יעילות של 85% ממוטנציאל השעות לתיקי לקוחות הכולל בסקטור (ראה בהמשך אופן החישוב של שעות לתיקי לקוחות). במידה מסוימת תמהיל זה דומה למקובל בארה"ב ובאירופה המערבית למעט נושא אחד והוא עודף ברור של שעות ליטיגציה בהשוואה למדינות הנ"ל.

התפלגות תחומים 2019	
שעות שנתיות	
24,484,202	ליטיגציה אזרחית (לרבות נזיקין)
9,764,093	חברות ותחומים משיקים
8,358,655	ליווי אזרחי שוטף
5,473,810	חדלות פירעון, גבייה והוצל"פ
4,882,046	מקרקעין
4,586,165	אחר
3,180,727	דיני עבודה פרטיים וקיבוציים
2,514,994	קניין רוחני
2,441,023	דיני משפחה
2,071,171	שוק הון
2,219,112	מיסוי
2,071,171	מיזוגים ורכישות
1,923,230	ליטיגציה פלילית (צאוורן לבן)
73,970,400	לפי 49000 עורכי דין והנחת יעילות 85%

1. על פי המוצג ניתן לראות כי האמירה שליטיגציה הינה "מלכת המשפט" אינה קלישאה שכן שליש מהשעות בשנה הינן בתחום הליטיגציה האזרחית לסוגיה השונים. אם נוסיף גם את תחומי חדלות הפירעון וההוצל"פ או תחומים נוספים בהם קיימת ליטיגציה (כגון בתחומים הפלילי, המנהלי, עבודה, משפחה וכד'), אנו מתקרבים למסקנה כי כ- 50% מזמנם של עורכי הדין מושקע בליטיגציה בבית המשפט ומחוץ לו. במילים אחרות מעל 36 מיליון שעות בשנה מושקעות בתחום הליטיגציה לסוגיה ובהיבטיו הרחבים אם בבית המשפט ו/או מחוץ לו.
2. מכאן יכולים אנו לראות פרספקטיבה נוספת על המועסקות של בתי משפט וטריבונאלים אחרים בישראל שאין לה שני בעולם, הנדרשים להציג מערכת שתדע להתמודד עם אותן עשרות מיליוני שעות ומהצד האחר עד כמה חשוב לפתח מנגנוני התדיינות חליפיים כגון גישורים או בורריות אשר להערכתנו מנקזים אליהם לא יותר מכמה עשרות אלפי שעות בשנה.
3. עוד כמוצג בעמוד הקודם, עורכי דין במשרדים, משקיעים כ- 73 מיליון שעות בשנה בעבודה משפטית. כאמור, לצורך החישוב דלעיל אנו מניחים רמת יעילות ממוצעת כוללת במשרדים של 85%, קרי ממוצע השעות האפקטיביות של עורך דין בשנה, לתיקי לקוחות, הינן כ- 1,510 שעות מתוך 1,776 שעות שנתיות. (להרחבה בעניין זה ראה באתר הבית שלנו www.glawbal.com).

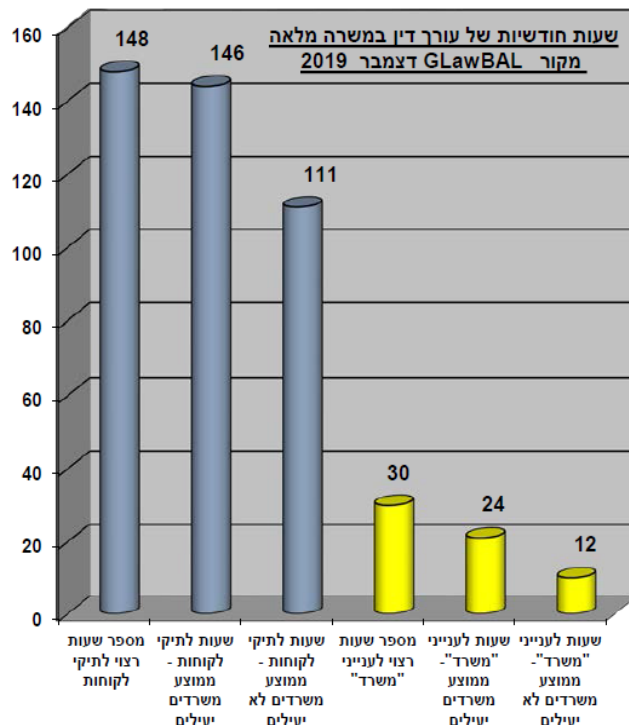

ביחס לאמור לעיל, חשוב לציין כי, המשרע הינו רחב ביותר בין משרדים המועסקים ללא ליאות ובהם רמת שעות אפקטיביות, לתיקי לקוחות, של 1,800 שעות (מעל 150 שעות לחודש לתיקי לקוחות ללא תיקי ניהול) ויותר, לבין הללו עם פחות מ-1,000 שעות אפקטיביות לשנה לעו"ד (מתחת ל-100 שעות לחודש לתיקי לקוחות ללא תיקי ניהול). התרשים מטה מציג את הממוצעים של השעות לחודש הן לתיקי לקוחות והן לתיקי ניהול של משרדים יעילים ומשרדים שאינם יעילים (שכאמור נקודות הקיצון הינן גבוהות או נמוכות יותר לפי העניין).

נדגיש כי החישוב הנ"ל מביאנו למסקנה שבניגוד למחשבה המקובלת, מבין שעות השהות של עו"ד במשרד, פחות מ-7 שעות בממוצע מושקעות בעבודה עליה משלמים לקוחות וגם זאת רק במשרדים היעילים ביותר. שאר השעות מושקעות בנושאים של: העשרה, חניכה, ניהול ושיווק ו/או צרכים פרטיים בגינם לא ניתן לחייב לקוחות. מטה החישוב החודשי המקובל לעניין זה.

$$\frac{\text{תיקי לקוחות} \quad 7.5 \text{ (שעות)} * 21.5 \text{ (ימים)} * 11 \text{ (חודשים)}}{12 \text{ חודשים}} = 148 \sim$$

$$\frac{\text{תיקי משרד} \quad 1.5 \text{ (שעות)} * 21.5 \text{ (ימים)} * 11 \text{ (חודשים)}}{12 \text{ חודשים}} = 30 \sim$$

עו"ד זלמנוביץ דודי מייסדה ומנהלה של חברת **GLawBAL** המתמחה בייעוץ, אסטרטגיה ושיווק, מיזוגים, השמה ושירותים נוספים כמו גם בשיפור ביצועים של מאות משרדי עורכי דין ויועמ"שים.